

АКТ

лісопатологічного обстеження окремих насаджень Іванківського надлісництва філії "Столичний лісовий офіс" державного спеціалізованого господарського підприємства "Ліси України" на предмет призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів

09.04.2025

селище Іванків

На звернення філії "Столичний лісовий офіс" державного спеціалізованого господарського підприємства "Ліси України" (далі – філії "Столичний лісовий офіс" ДП "Ліси України"), лист № 6935/40.1.9-2025 від 08.04.2025 року, згідно з п.п.3-6 Санітарних правил в лісах України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України № 555 від 27 липня 1995 р., комісією в складі: начальника відділу моніторингу стану лісових насаджень Державного спеціалізованого лісозахисного підприємства «Київлісозахист» (далі - ДСЛП «Київлісозахист») Валерія ЧАВЧЕНКА, в.о. начальника Іванківського надлісництва Леоніда СИНГАЄВСЬКОГО, інженера охорони та захисту лісу I категорії відділу охорони і захист лісу філії "Столичний лісовий офіс" ДП "Ліси України" Валентина ЧАЛОГО, лісничого Макарівського лісництва Юрія БОНДАРЧУКА, помічника лісничого Білоберезького лісництва Юрія ДАНИЛЕНКА, помічника лісничого Обуховицького лісництва Дмитра РЕПКА проведено лісопатологічне обстеження насаджень, на предмет визначення необхідності призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2025 рік.

Обстеження проводилось наземним рекогносцирувальним методом із використанням методики обстеження осередків стовбурових шкідників, оцінюванням стану деревостану та популяційних показників стовбурових комах («Методичні рекомендації щодо обстеження осередків стовбурових шкідників лісу», під керівництвом доктора с.г. наук, с.н.с. В.Л. Мешкової, схвалених Вченою Радою УкрНДІЛГА, протокол №7 від 31.03.2010р.). Критерії шкодочинності стовбурових комах розраховувались відповідно до «Методичних рекомендацій щодо обстеження осередків стовбурових шкідників лісу».

Основна таксаційна характеристика обстежених ділянок хвойних насаджень наведена за матеріалами базового лісовпорядкування 2014-2015 року.

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, га	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування							Категорія захисності
			склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, м	середній діаметр, см	запас деревостану, м3/га	
Білоберезьке лісництво										
1	26	2.5	10СЗ	86	0.70	1	26	36	410	3
2	22	1.6	10СЗ	86	0.70	2	24	30	360	3
6	2	1.1	10СЗ	76	0.70	1	25	30	380	3
Разом		5.2								
Макарівське лісництво										
28	15	4.8	10СЗК	53	0.90	2	17	18	295	4
Разом		4.8								

Обуховицьке лісництво

10	22	0.7	10СЗ	60	0.80	1А	26	32	490	4
10	32	1.3	7С32Д31ОС+ЯЛЕ	59	0.70	1А	26	28	390	4
11	9	1.8	7С31Д31ВЛЧ1БП	66	0.80	1А	27	28	380	4
11	10	1.4	6С32БП2ВЛЧ+ОС	75	0.70	1А	29	32	320	4
11	18	3.0	10СЗ+БП	64	0.80	1А	26	32	475	4
11	24	1.7	10СЗ+БП+АКБ	59	0.70	1Б	27	32	430	4
11	28	0.5	10СЗ+ГЗ+БП	69	0.60	1А	28	36	380	4
11	29	1.3	10СЗ+АКБ+БП	55	0.70	1Б	26	32	450	4
13	18	7.0	10СЗ+БП	64	0.80	1А	26	28	490	4
Разом		18.7								

При обстеженні вище вказаних насаджень сосни звичайної, що перебувають в стані ослаблення виявлено наступні види ентомошкідників: короїд-стенограф (*Ips sexdentatus*), лубоїд великий сосновий (*Tomicus piniperda*), лубоїд малий сосновий (*Tomicus minor*) златка синя соснова (*Phaenops cyanea*).

Причетність перелічених вище шкідників до всихання та відмирання окремих дерев підтверджується виявленими в натурі личинковими ходами під корою, буровим борошном, пагонами на ґрунті під проєкціями крон після додаткового живлення імаго і їхніми вхідними та вихідними льотними отворами на стовбурах дерев. Зоною заселення стовбурових шкідників є товста, перехідна або тонка кора залежно від особливостей біології кожного виду. Глибина погризів в деревині становить 1-7мм. Рівень фізіологічної шкодочинності перелічених вище шкідників вище середнього, технічна шкодочинність – незначна.

Подекуди поодинокі спостерігаються вітровальні, буреломні дерева та дерева з нахилом стовбура більше 30°.

Крім цього в обстежених насадженнях у кв. 28 вид. 15 Макарівського лісництва, діє осередок кореневої губки (*Heterobasidion annosum*) середнього ступеню змішаного характеру з утворенням сухостоїв. Зовнішні ознаки ураження в місцях, де активно проходить розвиток кореневої губки, проявляються в зменшенні річного приросту, ажурності крони, вкороченні хвої, хвоя втрачає блиск, набуває блідо-зеленого відтінку, згодом жовтіє, буріє та передчасно опадає, дерева відмирають. Утворюються осередки всихання, із групами або окремими сухостійними деревами.

У дуба звичайного (*Quercus robur* L.), який є в складі насаджень, виявлено відмираючі та сухостійні дерева, на яких спостерігаються сухобочини, гнилові виразки, напливи та дула, що є діагностичними ознаками гниття в стовбурі. На стовбурах є плодові тіла несправжнього дубового трутовика (*Phellinus robustus*), які викликають жовто-буру гниль стовбура центрального або змішаного типу. Додатковою ознакою зараження вказаним трутовиком є суховерхість дерев, їхній пригнічений стан, ослаблений приріст. В обстежених насадженнях на стовбурах дуба звичайного виявлено личинкові ходи і льотні отвори, спричинені пошкодженням двоплямистою вузькотілою златкою (*Agrilus biguttatus* F.) та златкою зеленою вузькотілою (*Agrilus viridis* L.). Це викликає ослаблення та швидке відмирання дерев.

У дерев берези повислої (*Betula pendula* Roth.), яка є в складі насаджень, у місцях відшарування кори на поверхні деревини іноді зустрічаються личинкові ходи, які виникли внаслідок пошкодження березовим заболонником (*Scolytus ratzeburgi* Jans.), також спостерігається всихання окремих гілок і суховерхість, що часто поширюється на всю крону і призводить до всихання дерева, яке викликано ураженням бактеріальною водянюкою. Крім того виявлені такі поширені для берези патології як ураження стовбурів березовою губкою (*Fomitopsis betulina*), яка викликає деструктивну ядрово-заболонну

гниль та справжнім трутовиком (*Fomes fomentarius*), що спричиняє розвиток білої мармурової ядрово-заболонної гнилі.

Вказані шкідники занесені в Книгу обліку осередків шкідників та хвороб лісу.

Для поліпшення санітарно-лісопатологічного стану насаджень Іванківського надлісництва філії "Столичний лісовий офіс" ДП "Ліси України", комісія призначає ВСП на загальній площі **28.2** га з інтенсивністю рубки 20-90 м³/га відповідно до матеріалів відводів, зокрема з наступних причин і на таких ділянках:

Номер кварталу	Номер виділу	Площа призначених ВСП, га	Причини призначення заходів	Інтенсивність ВСП, що визначена окомірно, м ³ /га
Білоберезьке лісництво				
1	26	2.5	Пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами, короїдом-стенографом	45
2	22 (2)	1.1	Пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами, короїдом-стенографом	55
6	2	1.1	Пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами, короїдом-стенографом	20
Разом		4.7		
Макарівське лісництво				
28	15	4.8	Ураження кореневою губкою, пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами, синьою сосною златкою	25
Разом		4.8		
Обуховицьке лісництво				
10	22	0.7	Пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами, синьою сосною златкою	65
10	32	1.3	Пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами, синьою сосною златкою	55
11	9	1.8	Пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами, синьою сосною златкою, короїдом-стенографом	45
11	10	1.4	Пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами, синьою сосною златкою, короїдом-стенографом	40
11	18	3.0	Пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами, синьою сосною златкою	85
11	24	1.7	Пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами, синьою сосною златкою	95
11	28	0.5	Пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами, синьою сосною златкою	50
11	29	1.3	Пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами, синьою сосною златкою	50
13	18	7.0	Пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами, короїдом-стенографом	70
Разом		18.7		

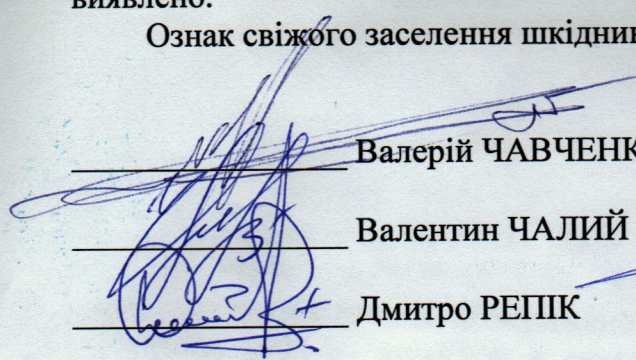
ВСП провести у 2025 році згідно з п. 6, 12, 14, 17, 23, 26 Санітарних правил в лісах України у максимально стислі строки з використанням найефективніших методів і технологій для запобігання негативному впливу на стан навколишнього природного середовища.

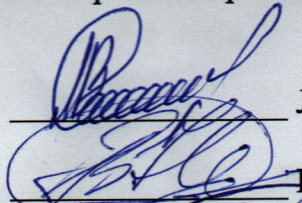
За станом прилеглих насаджень необхідно вести посилений нагляд.

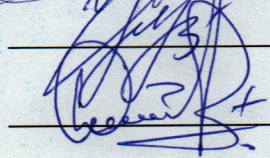
При проведенні призначених ВСР необхідно врахувати особливості популяцій видів стовбурових шкідників стосовно їхніх термінів розвитку.

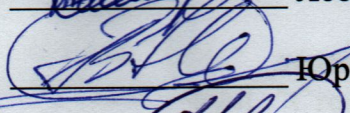
Нових осередків первинних шкідників, а також осередків карантинних шкідників та хвороб дерев, рослин і тварин, занесених до Червоної книги України при обстеженні не виявлено.

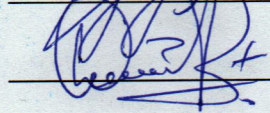
Ознак свіжого заселення шкідниками-хвоєгризами при обстеженні не виявлено.

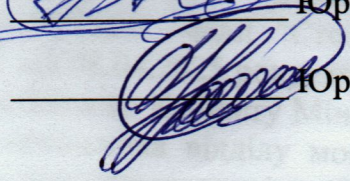
 Валерій ЧАВЧЕНКО

 Леонід СИНЕАЄВСЬКИЙ

 Валентин ЧАЛИЙ

 Юрій БОНДАРЧУК

 Дмитро РЕПКА

 Юрій ДАНИЛЕНКО